Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
ATHANASIA RANTOSE
přednesené dne 14. října 2021 [1]

Spojené věci C-428/21 PPU a C-429/21 PPU

HM (C-428/21 PPU)
TZ (C-429/21 PPU)
za účasti
Openbaar Ministerie

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu, Nizozemsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkací rozkaz – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Článek 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 – Žádost o souhlas s rozšířením trestných činů – Článek 28 odst. 3 – Žádost o souhlas s dalším předáním – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Účinná soudní ochrana – Právo předávané osoby být vyslechnuta – Místo výkonu tohoto práva – Způsob výkonu“

I. Úvod

1. Obě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu, Nizozemsko) se v podstatě týkají způsobu uplatnění práva být vyslechnut přiznaného osobě předané justičním orgánům členského státu na základě evropského zatýkacího rozkazu (EZR), v první věci v kontextu žádosti vykonávajícího justičního orgánu o souhlas s rozšířením trestných činů ve smyslu čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV [2] a ve druhé věci v kontextu žádosti o souhlas tohoto justičního orgánu s dalším předáním ve smyslu čl. 28 odst. 3 tohoto rámcového rozhodnutí [3].

2. Konkrétně má Soudní dvůr rozhodnout o otázkách, v jakém členském státě a jakým způsobem může osoba předaná na základě EZR využít svého práva být vyslechnuta před tím, než vykonávající justiční orgán poskytne svůj dodatečný souhlas, což jsou otázky, na které není dána výslovná odpověď v rámcovém rozhodnutí 2002/584 nebo v jiných právních předpisech Unie.

[1] Původní jazyk: francouzština.

[2] Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).

[3] Připomínám, že souhlas s rozšířením trestných činů nebo s dalším předáním (dále jen bez rozdílu „dodatečný souhlas“) představuje jednu z výjimek z pravidla, podle kterého osoba, která byla předána, nemůže být stíhána, odsouzena nebo jinak zbavena svobody za jiný trestný čin, než kvůli kterému byla předána a kterého se dopustila před svým předáním (dále jen „zásada speciality“).

Hlavním účelem projednávaných věcí je tedy upřesnit rozsah a způsoby výkonu tohoto práva být vyslechnut a dosáhnout přitom rovnováhy mezi účinností mechanismu EZR, který je založen především na zásadě vzájemného uznávání, a dodržováním základních práv předávané osoby.

3. Po výkladu relevantních ustanovení unijního práva, vykládaných ve světle Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), dospěji nejprve k předběžnému závěru, že předávaná osoba má právo být vyslechnuta před tím, než vykonávající justiční orgán dá svůj dodatečný souhlas, dále že toto právo musí být uplatněno vůči vykonávajícímu justičnímu orgánu a podle práva vykonávajícího členského státu a může být využito buď ve vykonávajícím, nebo ve vystavujícím členském státě a konečně že uvedené právo může být využito způsoby, které vzájemně dohodly příslušné orgány vystavujícího členského státu a vykonávajícího členského státu na základě použitelných vnitrostátních právních úprav, za předpokladu, že je zajištěn jeho účinný výkon.

II. Právní rámec

A. Unijní právo: rámcové rozhodnutí 2002/584

4. Body 5, 6, 10 a 12 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584 znějí následovně:

„(5) Z cíle stanoveného pro Evropskou unii stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva vyplývá zrušení vydávání mezi jednotlivými členskými státy a jeho nahrazení systémem předávání mezi justičními orgány. Dále zavedení zjednodušeného systému předávání odsouzených nebo podezřelých osob za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí ve věcech trestních umožňuje odstranit složitost a možné prodlení spojené se stávajícími postupy vydávání. Tradiční vztahy spolupráce, které až dosud převládaly mezi jednotlivými členskými státy, by měly být nahrazeny systémem volného pohybu soudních rozhodnutí ve věcech trestních, zahrnujícím jak rozhodnutí předcházející odsouzení, tak i pravomocná rozhodnutí, v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

(6) [EZR] stanovený v tomto rámcovém rozhodnutí je prvním konkrétním opatřením v oblasti trestního práva k provedení zásady vzájemného uznávání, na kterou Evropská rada poukázala jako na ‚úhelný kámen‘ justiční spolupráce.

[…]

(10) Mechanismus [EZR] je založen na vysoké úrovni důvěry mezi členskými státy. Jeho provádění lze pozastavit pouze v případě závažného a trvajícího porušování zásad stanovených v čl. 6 odst. 1 [SEU] některým členským státem v případě, že toto porušování Rada zjistila podle čl. 7 odst. 1 uvedené smlouvy s důsledky stanovenými v čl. 7 odst. 2.

[…]

(12) Toto rámcové rozhodnutí ctí základní práva a zachovává zásady zakotvené v článku 6 [SEU], které jsou vyjádřeny i v [Listině], zejména v kapitole VI uvedené listiny. Nic v tomto rámcovém rozhodnutí nelze vykládat tak, že zakazuje odmítnout předání osoby, na kterou byl vydán [EZR], existují-li na základě objektivních skutečností důvody domnívat se, že uvedený zatýkací rozkaz byl vydán za účelem stíhání nebo potrestání této osoby na základě

jejího pohlaví, rasy, náboženství, etnického původu, státní příslušnosti, jazyka, politického přesvědčení nebo sexuální orientace nebo že by postavení této osoby mohlo být pro některý z těchto důvodů zhoršeno.“

5. Článek 1 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Definice [EZR] a povinnost jej vykonat“, stanoví:

„1. [EZR] je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají [EZR] na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [SEU].“

6. Články 3 až 4a uvedeného rámcového rozhodnutí stanoví důvody pro povinné nebo možné odmítnutí výkonu EZR vykonávajícím justičním orgánem.

7. Kapitola 2 téhož rámcového rozhodnutí, nadepsaná „Postup předávání“, zahrnuje články 9 až 25.

8. Článek 11 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Práva vyžádané osoby“, stanoví:

„1. Je-li vyžádaná osoba zatčena, vykonávající justiční orgán ji v souladu se svým vnitrostátním právem informuje o [EZR] a jeho obsahu, a rovněž o tom, že může souhlasit s předáním vystavujícímu justičnímu orgánu.

2. Vyžádaná osoba, která je zatčena za účelem výkonu evropského zatýkacího rozkazu, má v souladu s vnitrostátním právem vykonávajícího členského státu právo na právního zástupce a tlumočníka.“

9. Článek 13 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Souhlas s předáním“, stanoví:

„1. Uvede-li zatčená osoba, že souhlasí s předáním, musí být tento souhlas a popřípadě výslovné zřeknutí se práva na ‚zásadu speciality‘, uvedenou v čl. 27 odst. 2, vyjádřeny před vykonávajícím justičním orgánem v souladu s vnitrostátním právem vykonávajícího členského státu.

2. Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby bylo zajištěno, že souhlas a popřípadě zřeknutí se podle odstavce 1 je vyjádřeno takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že je tato osoba učinila dobrovolně a s plným vědomím důsledků. Za tímto účelem má vyžádaná osoba právo na právního zástupce.

3. Souhlas a popřípadě zřeknutí se podle odstavce 1 se formálně zaznamená do protokolu postupem stanoveným vnitrostátním právem vykonávajícího členského státu.

[…]“

10. Článek 14 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Výslech vyžádané osoby“, zní následovně:

„Nesouhlasí-li zatčená osoba se svým předáním podle článku 13, má právo být vyslechnuta vykonávajícím justičním orgánem v souladu s právem vykonávajícího členského státu.“

11. Článek 15 téhož rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Rozhodnutí o předání“, stanoví:

„1. Vykonávající justiční orgán rozhodne o předání osoby ve lhůtách a za podmínek stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí.

2. Považuje-li vykonávající justiční orgán informace, které mu sdělil vystavující členský stát, za nedostatečné pro to, aby mohl rozhodnout o předání, požádá o neprodlené poskytnutí potřebných doplňujících informací, zejména s ohledem na články 3 až 5 a článek 8, a může stanovit lhůtu, ve které mají být tyto informace dodány, přičemž vezme v úvahu nutnost dodržet lhůty stanovené v článku 17.

3. Vystavující justiční orgán může kdykoli doručit vykonávajícímu justičnímu orgánu dodatečné užitečné informace.“

12. Článek 18 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Situace do přijetí rozhodnutí“, stanoví:

„1. Byl-li [EZR] vydán za účelem trestního stíhání, musí vykonávající justiční orgán:

a) buď souhlasit s tím, že vyžádaná osoba bude vyslechnuta podle článku 19;

b) nebo souhlasit s dočasným přemístěním vyžádané osoby.

2. Podmínky a doba trvání dočasného přemístění je stanovena vzájemnou dohodou mezi vystavujícím a vykonávajícím justičním orgánem.

3. V případě dočasného přemístění musí mít tato osoba možnost vrátit se do vykonávajícího členského státu, aby se účastnila jednání, která se jí týkají a která se konají v rámci postupu předávání.“

13. Článek 19 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Výslech osoby do přijetí rozhodnutí“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Vyžádanou osobu vyslechne justiční orgán, kterému je nápomocna jiná osoba jmenovaná v souladu s právem členského státu dožadujícího soudu.

2. Vyžádaná osoba bude vyslechnuta v souladu s právem vykonávajícího členského státu a podmínkami stanovenými vzájemnou dohodou mezi vystavujícím a vykonávajícím justičním orgánem.“

14. Kapitola 3 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaná „Účinky předání“, zahrnuje články 26 až 30.

15. Článek 27 téhož rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Případné stíhání za jiné trestné činy“, stanoví:

„1. Každý členský stát může oznámit generálnímu sekretariátu Rady, že se ve vztazích s jinými členskými státy, které provedly stejné oznámení, předpokládá, že byl dán souhlas k tomu, aby osoba byla stíhána, odsouzena nebo držena ve vazbě za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody za jiný trestný čin, než kvůli kterému byla předána a kterého se dopustila před svým předáním, neuvede-li v konkrétním případě vykonávající justiční orgán ve svém rozhodnutí o předání něco jiného.

2. Kromě případů uvedených v odstavcích 1 a 3 nelze osobu, která byla předána, stíhat, odsoudit nebo jinak zbavit svobody za jiný trestný čin, než kvůli kterému byla předána a kterého se dopustila před svým předáním.

3. Odstavec 2 se nepoužije v těchto případech:

a) neopustila-li vyžádaná osoba území členského státu, kterému byla předána, ve lhůtě do 45 dnů od svého konečného propuštění, i když k tomu měla příležitost, nebo vrátila-li se na území tohoto státu poté, co ho opustila;

b) trestný čin nelze potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody;

c) trestní řízení nevede k uplatnění opatření omezujícího osobní svobodu;

d) mohl-li by osobě být uložen trest nebo opatření, které nezahrnují odnětí osobní svobody, zejména peněžitý trest nebo opatření místo tohoto trestu, i když tento trest nebo opatření mohou omezit její osobní svobodu;

e) pokud osoba souhlasí s předáním a popřípadě se současně zřekla uplatnění zásady speciality podle článku 13;

f) pokud se osoba po svém předání výslovně zřekla nároku na zásadu speciality, pokud jde o určité trestné činy spáchané před jejím předáním. Prohlášení o zřeknutí se musí být učiněno před příslušnými justičními orgány vystavujícího členského státu a zaznamenáno do protokolu v souladu s vnitrostátním právem tohoto státu. Prohlášení o zřeknutí se musí být vyjádřeno takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že ho tato osoba učinila dobrovolně a s plným vědomím důsledků. Za tímto účelem má tato osoba právo na právního zástupce;

g) dá-li vykonávající justiční orgán, který osobu předal, svůj souhlas v souladu s odstavcem 4.

4. Žádost o souhlas se předá vykonávajícímu justičnímu orgánu společně s údaji uvedenými v čl. 8 odst. 1 a překladem uvedeným v čl. 8 odst. 2. Souhlas se udělí, podléhá-li trestný čin, kvůli němuž se žádá o souhlas, předání v souladu s tímto rámcovým rozhodnutím. Souhlas se zamítne z důvodů uvedených v článku 3, jinak může být zamítnut jen z důvodů uvedených v článku 4. Rozhodnutí musí být přijato nejpozději do 30 dnů od obdržení žádosti.

V případech uvedených v článku 5 musí vystavující členský stát poskytnout stanovené záruky.“

16. Článek 28 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Další předání nebo vydání“, stanoví:

„1. Každý členský stát může oznámit generálnímu sekretariátu Rady, že se ve vztazích s jinými členskými státy, které provedly stejné oznámení, předpokládá, že byl dán souhlas k předání osoby jinému členskému státu, než je vykonávající členský stát, na základě evropského zatýkacího rozkazu vydaného kvůli trestnému činu, který byl spáchán před předáním této osoby, neuvede-li v jednotlivém případě vykonávající justiční orgán ve svém rozhodnutí o předání něco jiného.

2. V každém případě může být osoba, která byla předána vystavujícímu členskému státu na základě evropského zatýkacího rozkazu, předána bez souhlasu vykonávajícího členského státu jinému členskému státu, než je tento vykonávající členský stát, na základě evropského zatýkacího rozkazu vydaného kvůli trestnému činu, který byl spáchán před jejím předáním, v těchto případech:

a) neopustila-li vyžádaná osoba území členského státu, kterému byla předána, ve lhůtě do 45 dnů od svého konečného propuštění, i když k tomu měla příležitost nebo vrátila-li se na území tohoto státu poté, co ho opustila;

b) souhlasí-li vyžádaná osoba s předáním do jiného členského státu, než je vykonávající členský stát, na základě [EZR]. Souhlas musí být vydán před příslušnými justičními orgány vystavujícího členského státu a zaznamenán do protokolu v souladu s vnitrostátním právem tohoto státu. Prohlášení o souhlasu musí být vyjádřeno takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že ho tato osoba učinila dobrovolně a s plným vědomím důsledků. Za tímto účelem má vyžádaná osoba právo na právního zástupce;

c) nepodléhá-li vyžádaná osoba zásadě speciality v souladu s čl. 27 odst. 3 písm. a), e), f) a g).

3. Vykonávající justiční orgán souhlasí s předáním do jiného členského státu podle těchto pravidel:

a) žádost o souhlas se podá podle článku 9 společně s údaji uvedenými v čl. 8 odst. 1 a překladem uvedeným v čl. 8 odst. 2;

b) souhlas je vydán, podléhá-li trestný čin, kvůli němuž se žádá o souhlas, předání v souladu s tímto rámcovým rozhodnutím;

c) rozhodnutí musí být přijato nejpozději do 30 dnů od obdržení žádosti;

d) souhlas se zamítne z důvodů uvedených v článku 3, jinak může být zamítnut jen z důvodů uvedených v článku 4.

V případech uvedených v článku 5 musí vystavující členský stát poskytnout stanovené záruky.

4. Bez ohledu na odstavec 1 nesmí být osoba, která byla předána na základě [EZR], vydána do třetí země bez souhlasu příslušného orgánu členského státu, který tuto osobu předal. Tento souhlas se udělí v souladu se smlouvami, kterými je členský stát vázán, jakož i s jeho vnitrostátním právem.“

B. Nizozemské právo

17. Overleveringswet (zákon o předávání) ze dne 29. dubna 2004[4] provádí do nizozemského práva rámcové rozhodnutí 2002/584.

18. Článek 14 zákona o předávání, který je součástí kapitoly II nadepsané „Předávání Nizozemskem“ oddílu 1, nadepsaného „Podmínky předání“, který ve svých odstavcích 1 a 3 provádí čl. 27 odst. 2, 3 a 4 rámcového rozhodnutí 2002/584, stanoví:

„ 1. Předání je možné pouze tehdy, je-li splněna všeobecná podmínka, že vyžádaná osoba nebude stíhána, odsouzena nebo jinak zbavena osobní svobody za trestné činy, které byly spáchány před jejím předáním a kvůli kterým nebyla předána, ledaže:

[…]

f) soud byl požádán o předchozí souhlas a tento souhlas udělil.

[…]

3. Státní zástupce nejpozději třetí den po obdržení žádosti vystavujícího justičního orgánu o souhlas podle odst. 1 písm. f) nebo odst. 2 písm. c) navrhne, aby žádost přezkoumal soud. Za tímto účelem státní zástupce žádost předloží soudu spolu s překladem. Soud udělí souhlas podle odst. 1 písm. f) nebo odst. 2 písm. c) s ohledem na trestné činy, ve vztahu k nimž lze podle tohoto zákona předání povolit. O žádosti musí být v každém případě rozhodnuto do dvaceti sedmi dnů od jejího obdržení. Státní zástupce o rozhodnutí soudu neprodleně uvědomí vystavující justiční orgán.“

19. Článek 25 odst. 1 a 3 tohoto zákona, který je obsažen v kapitole II oddílu 2, nadepsaném „Postup předávání“, písmenu C, nadepsaném „Rozhodnutí o předání“, stanoví:

„1. Výslech vyžádané osoby je veřejný, pokud tato osoba nepožádá o neveřejné projednání věci anebo pokud takové projednání nenařídí soud ze závažných důvodů uvedených v protokolu o výslechu.

[…]

3. Při tomto výslechu může být vyžádaná osoba zastoupena svým advokátem.

[…]“

III. Spory v původním řízení a předběžné otázky

A. Věc C-428/21 PPU

20. Dne 13. dubna 2021 požádal Fővárosi Törvényszék (soud v hlavním městě Budapešti, Maďarsko) nizozemské justiční orgány o souhlas s rozšířením trestných činů podle čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 rámcového rozhodnutí 2002/584, a to ohledně HM, nigerijského státního

[4] Stb. 2004, č. 195.

příslušníka, který byl předán maďarským orgánům na základě EZR vykonaného dne 25. května 2020 a který byl umístěn do vazby v Maďarsku. Cílem této žádosti bylo umožnit jeho další stíhání pro jiný trestný čin, který spáchal před svým předáním, než kvůli kterému byl vydán EZR.

21. Při výslechu HM prohlásil, že nemá v úmyslu vzdát se ochrany přiznané zásadou speciality stanovenou v čl. 27 odst. 3 písm. f) tohoto rámcového rozhodnutí.

22. Za těchto okolností se rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu), kterému byla věc předložena v rámci žádosti o rozšíření trestných činů, poté, co přiznal HM právo být vyslechnut ohledně souhlasu s rozšířením trestných činů, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 [rámcového rozhodnutí 2002/584] ve světle práva na účinnou soudní ochranu vykládán v tom smyslu, že:

– předávaná osoba musí mít možnost využít svého práva být vyslechnuta, pokud jde o žádost o souhlas s rozšířením trestných činů, ve vystavujícím členském státě, když ji justiční orgán tohoto členského státu vyslýchá ohledně případného zřeknutí se nároku na zásadu speciality v souladu s čl. 27 odst. 3 písm. f) [tohoto] rámcového rozhodnutí; nebo že

– tato osoba musí mít možnost využít svého práva být vyslechnuta v členském státě, který předtím provedl předání, u vykonávajícího justičního orgánu v rámci řízení o udělení souhlasu s rozšířením trestných činů?

2) Pokud musí mít předávaná osoba možnost využít svého práva být vyslechnuta, pokud jde o žádost o souhlas s rozšířením trestných činů podle čl. 27 odst. 4 [rámcového rozhodnutí 2002/584], v členském státě, který předtím provedl předání, jakým způsobem jí to musí tento členský stát umožnit?“

B. Věc C-429/21 PPU

23. Dne 3. května 2021 požádal Procureur des Konings van het Parket van Brussel (královský státní zástupce státního zastupitelství v Bruselu, Belgie) nizozemské orgány o souhlas s dalším předáním podle čl. 28 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584, a to ohledně TZ, nizozemského státního příslušníka, který byl předán belgickým orgánům na základě EZR a který byl v Belgii vzat do vazby. Cílem této žádosti bylo umožnit předání TZ německým orgánům za účelem stíhání pro jiný trestný čin, který spáchal před svým předáním, než kvůli kterému byl vydán belgický EZR.

24. Za těchto okolností se rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu), kterému byla věc předložena v rámci žádosti o další předání, poté, co přiznal TZ právo být vyslechnut ohledně souhlasu s dalším předáním, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 28 odst. 3 [rámcového rozhodnutí 2002/584] ve světle práva na účinnou soudní ochranu vykládán v tom smyslu, že:

– osoba předávaná do vystavujícího členského státu, na kterou byl vydán [EZR], musí mít možnost využít svého práva být vyslechnuta, pokud jde o žádost o souhlas s dalším předáním na základě čl. 28 odst. 3 [tohoto] rámcového rozhodnutí, a to ve vystavujícím

členském státě před jeho justičním orgánem v rámci řízení o výkonu [EZR], který následně vydal třetí stát pro skutky spáchané před předáním; nebo že

– tato osoba musí mít možnost využít svého práva být vyslechnuta před vykonávajícím justičním orgánem v rámci řízení o udělení souhlasu s dalším předáním v členském státě, který předtím provedl předání?

2) Pokud musí mít předávaná osoba možnost využít svého práva být vyslechnuta, pokud jde o žádost o souhlas s dalším předáním podle čl. 28 odst. 3 [rámcového rozhodnutí 2002/584], v členském státě, který předtím provedl předání, jakým způsobem jí to musí tento členský stát umožnit?“

IV. Naléhavé řízení před Soudním dvorem

25. Předkládající soud požádal o projednání těchto žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení podle článku 107 jednacího řádu Soudního dvora. Na podporu této žádosti uvedl, že se položené předběžné otázky týkají výkladu rámcového rozhodnutí, které spadá do oblasti upravené v hlavě V části třetí Smlouvy o FEU.

26. Co se týče kritéria naléhavosti, předkládající soud ve věci C-428/21 PPU uvedl, že ke dni podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce byl HM v Maďarsku ve vazbě. Tento soud poznamenal, že pokud by udělil souhlas s rozšířením trestných činů, HM by mohl být vzat do vazby i pro dodatečné skutky, což by mohlo vést k prodloužení délky této vazby a k přísnějšímu trestu v případě odsouzení. Naproti tomu, pokud by uvedený soud zamítl žádost o rozšíření trestných činů, příslušný orgán vystavujícího členského státu by v zásadě nebyl oprávněn umístit HM do vazby pro skutky, kterých se tato žádost týká, a v případě odsouzení by příslušný justiční orgán tohoto členského státu v zásadě nebyl oprávněn vykonat trest odnětí svobody uložený za tyto skutky. Předkládající soud měl tedy za to, že odpověď Soudního dvora na předběžné otázky má přímý a rozhodující dopad na délku vazby HM v Maďarsku.

27. V rámci věci C-429/21 PPU uvedl předkládající soud, že TZ byl vzat do vazby v Belgii do doby, než bude rozhodnuto o žádosti o udělení souhlasu s dalším předáním do Německa za účelem výkonu EZR, který vůči němu vydaly německé orgány. Poznamenal, že rozhodnutí Soudního dvora má vliv na ponechání této osoby ve vazbě v Belgii.

28. Za těchto podmínek první senát Soudního dvora dne 29. července 2021 rozhodl vyhovět žádosti předkládajícího soudu o projednání obou předmětných věcí v naléhavém řízení o předběžné otázce. Rozhodl rovněž o spojení těchto věcí pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i rozsudku, a nizozemské vládě položil otázky k písemnému zodpovězení.

29. Písemná vyjádření předložily Openbaar Ministerie (státní zastupitelství, Nizozemsko), nizozemská vláda a Evropská komise. Nizozemská vláda rovněž písemně odpověděla na otázky položené Soudním dvorem. Státní zastupitelství, nizozemská, irská, francouzská a maďarská vláda, jakož i Komise přednesly ústní vyjádření na jednání, které se konalo dne 8. září 2021.

V. Analýza

30. Předkládající soud poté, co uvedl, že právo předávané osoby být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o udělení dodatečného souhlasu je součástí jejího práva na obhajobu, které spadá pod právo na účinnou soudní ochranu [5], položil v obou projednávaných věcech dvě předběžné otázky: v první otázce se předkládající soud Soudního dvora táže, v jakém členském státě má mít tato osoba možnost využít svého práva být vyslechnuta, a ve druhé se táže, jakým způsobem může být toto právo využito v případě, že to má být ve vykonávajícím členském státě.

31. V tomto ohledu úvodem zdůrazňuji, že rámcové rozhodnutí 2002/584 výslovně nepřiznává předávané osobě právo být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas a judikatura Soudního dvora se touto otázkou ještě nezabývala [6].

32. Než přistoupím k posouzení obou předběžných otázek, přezkoumám, zda relevantní ustanovení tohoto rámcového rozhodnutí, vykládaná ve světle práva na účinnou soudní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny, musí být vykládána v tom smyslu, že předávaná osoba má právo být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas.

A. K právu předávané osoby být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas

33. Podotýkám, že ačkoli rámcové rozhodnutí 2002/584 v souvislosti s vydáním EZR v článku 14 stanoví, že pokud zatčená osoba nesouhlasí se svým předáním, má právo být vyslechnuta vykonávajícím justičním orgánem, toto rámcové rozhodnutí nijak neupravuje právo osoby, která již byla předána, být vyslechnuta ohledně žádosti o dodatečný souhlas.

34. Mám však za to, že výklad relevantních ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/584 ve světle cílů tohoto rámcového rozhodnutí a práva na účinnou soudní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny umožňuje přiznat předané osobě právo být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas.

35. Zaprvé připomínám, že rámcové rozhodnutí 2002/584 sice zavádí systém volného pohybu soudních rozhodnutí v trestních věcech založený na zásadě vzájemného uznávání a na vysoké úrovni důvěry mezi členskými státy [7], respektuje však základní práva a zachovává zásady zakotvené v článku 6 SEU a vyjádřené v Listině [8], zejména v jejím čl. 47 druhém pododstavci.

36. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že právo být vyslechnut, které je nedílnou součástí práva na obhajobu, jež je obecnou zásadou unijního práva zakotvenou v článku 47 Listiny, zaručuje každému možnost užitečným a účinným způsobem vyjádřit své stanovisko v průběhu správního řízení před přijetím každého rozhodnutí, které by se mohlo nepříznivě dotknout jeho zájmů [9].

[5] V tomto ohledu předkládající soud odkazuje na stanovisko generálního advokáta Campos Sánchez-Bordony ve věci Openbaar Ministerie (Padělání dokumentů) (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 87).

[6] Zatímco generální advokát Campos Sánchez-Bordona ve svém stanovisku ve věci Openbaar Ministerie (Padělání dokumentů) (C-510/19, EU:C:2020:494, body 84 až 89) toto právo pro úplnost přiznal, Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 24. listopadu 2020, Openbaar Ministerie (Padělání dokumentů) (C-510/19, EU:C:2020:953), k této otázce nevyjádřil.

[7] Viz body 5, 6 a 10 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584.

[8] Viz bod 12 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584.

[9] V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. července 2017, Sacko (C-348/16, EU:C:2017:591, bod 34 a citovaná judikatura).

37. Zadruhé Soudní dvůr již rozhodl, že rozhodnutí o udělení souhlasu s rozšířením trestných činů se liší od rozhodnutí o výkonu EZR a má pro dotčenou osobu jiné důsledky než posledně uvedené rozhodnutí [10]. Totéž podle mého názoru platí, pokud jde o rozhodnutí udělit souhlas s dalším předáním.

38. Dále se v souladu s čl. 27 odst. 4 a čl. 28 odst. 3 písm. b) a d) rámcového rozhodnutí 2002/584 dodatečný souhlas udělí, pokud trestný čin, pro který je požadován, sám o sobě zahrnuje povinnost předání podle tohoto rámcového rozhodnutí a neudělí se ze stejných důvodů, jako jsou důvody povinného nebo možného odmítnutí výkonu EZR stanovené v článcích 3 a 4 uvedeného rámcového rozhodnutí.

39. Konečně podobně jako řízení o výkonu EZR mohou i řízení týkající se rozšíření trestných činů a dalšího předání, jak uvádí předkládající soud a na rozdíl od postoje maďarské vlády na jednání, ohrozit svobodu předávané osoby, jelikož se týkají jiného trestného činu, než kvůli kterému byla předána a který může vést k přísnějšímu odsouzení této osoby [11].

40. Podle mého názoru je tedy třeba spatřovat paralelu mezi právem přiznaným při prvním předání a právem uplatňovaným při rozšíření trestných činů nebo při dalším předání a dospět k závěru, že nezbytnost vyslechnout předávanou osobu ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas je založena na stejných požadavcích, jako jsou ty, které odůvodňují její právo být vyslechnuta v souvislosti s jejím původním předáním [12].

41. Závěrem mám za to, že čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4, jakož i čl. 28 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být ve světle zásady účinné soudní ochrany zakotvené v článku 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že předané osobě musí být umožněno být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas.

42. Po tomto upřesnění však lze konstatovat, že předběžné otázky položené předkládajícím soudem se zabývají tím, v jakém členském státě a jakým způsobem může být vykonáno právo předávané osoby být vyslechnuta.

B. K první předběžné otázce

43. První předběžná otázka se týká toho, v jakém členském státě musí mít předávaná osoba možnost využít svého práva být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas.

44. Poté, co předkládající soud ve věci C-428/21 PPU uvedl, že rámcové rozhodnutí 2002/584 neobsahuje v tomto ohledu žádné pravidlo, nastínil v podstatě dvě možnosti. V prvním případě by předávaná osoba mohla využít svého práva být vyslechnuta ve vystavujícím členském státě, když jí justiční orgán tohoto členského státu vyslechne ohledně případného zřeknutí se nároku na zásadu speciality uvedenou v čl. 27 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí. Druhý případ předpokládá, že uvedená osoba by mohla využít svého práva být vyslechnuta ve vykonávajícím

[10] Rozsudek ze dne 24. listopadu 2020, Openbaar Ministerie (Padělání dokumentů) (C-510/19, EU:C:2020:953, bod 60).

[11] Viz rozsudek ze dne 24. listopadu 2020, Openbaar Ministerie (Padělání dokumentů) (C-510/19, EU:C:2020:953, bod 62).

[12] Ostatně výklad článků 27 a 28 rámcového rozhodnutí 2002/584 v tom smyslu, že nepřiznávají předávané osobě právo být vyslechnuta v souvislosti se žádostí o dodatečný souhlas, zatímco článek 14 tohoto rámcového rozhodnutí toto právo zatčené osobě v souvislosti s (první) žádostí o předání přiznává, by vedl k neodůvodněným rozdílům mezi dvěma srovnatelnými situacemi, z nichž obě dotčenou osobu postihují, a mohl by zpochybnit slučitelnost těchto ustanovení se základními právy předávané osoby.

členském státě v rámci řízení o udělení souhlasu. V posledně uvedeném případě by se vykonávající justiční orgán podle předkládajícího soudu mohl buď jednoduše seznámit s protokolem o výslechu (ve vystavujícím členském státě), nebo nařídit jednání.

45. Ve věci C-429/21 PPU zvažuje předkládající soud rovněž dvě možnosti. První spočívá v tom, že předávaná osoba by mohla využít svého práva být vyslechnuta ve vystavujícím členském státě v rámci řízení o výkonu druhého EZR. Ve druhém případě by tato osoba mohla využít svého práva být vyslechnuta ve vykonávajícím členském státě.

46. Úvodem poznamenávám, že předběžná otázka se neomezuje na to, v jakém členském státě, ve smyslu fyzického místa, musí mít předávaná osoba možnost využít svého práva být vyslechnuta, ale týká se především otázky, ve vztahu k soudu jakého členského státu musí mít předávaná osoba možnost využít svého práva být vyslechnuta [13].

47. V tomto ohledu zaprvé připomínám, že ve smyslu článků 3 a 4 rámcového rozhodnutí 2002/584, na něž odkazují čl. 27 odst. 4 a čl. 28 odst. 3 písm. d) tohoto rámcového rozhodnutí, je na vykonávajícím justičním orgánu, aby ověřil, zda neexistují důvody pro povinné odmítnutí výkonu EZR, které by zahrnovaly i odmítnutí dodatečného souhlasu. Justiční orgán vystavujícího členského státu nemá ani s ohledem na zásadu vzájemného uznávání pravomoc rozhodovat o důvodech odmítnutí dodatečného souhlasu. Je to tedy vykonávající justiční orgán, který má povinnost vyslechnout v tomto ohledu v souladu s právem vykonávajícího členského státu předanou osobu [14].

48. Mám tudíž za to, že je nezbytné, aby vykonávající justiční orgán, v projednávané věci nizozemský justiční orgán, byl přinejmenším zapojen do řízení, v němž předávaná osoba využívá své právo být vyslechnuta, pokud toto řízení probíhá ve vystavujícím členském státě, v projednávané věci C-428/21 PPU v Maďarsku a C-429/21 PPU v Belgii, a to způsobem popsaným v odpovědi na druhou předběžnou otázku.

49. S ohledem na tento výklad a na rozdíl od toho, co zamýšlel předkládající soud v rámci první zvažované možnosti, pochybuji o tom, že předávaná osoba může *sic et simpliciter* uplatnit své právo být vyslechnuta ve vystavujícím členském státě, pokud ji justiční orgán tohoto členského státu vyslýchá ohledně případného zřeknutí se nároku na zásadu speciality nebo pokud druhý vykonávající justiční orgán rozhoduje o výkonu druhého EZR.

50. Vzhledem k tomu, že vykonávající justiční orgán má nadále pravomoc, pokud jde o řízení o udělení dodatečného souhlasu, které se řídí právem vykonávajícího členského státu, se mi totiž jeví jako zřejmé, že výkon práva předávané osoby být vyslechnuta jí musí umožnit, aby tomuto orgánu poskytla své stanovisko k rozšíření trestných činů nebo k dalšímu předání podle práva vykonávajícího členského státu. Jak správně uvádí předkládající soud ve věci C-428/21 PPU, justiční orgán vystavujícího členského státu nemá pravomoc rozhodnout o rozšíření trestných

[13] To rovněž implicitně vyplývá z popisu alternativních možností zvažovaných předkládajícím soudem, když tento soud uvažuje ve věci C-428/21 PPU o možnosti, že předávaná osoba by mohla být vyslechnuta „v členském státě, který ji předal“ a že toto práva je vykonáno „když se vykonávající justiční orgán […] může seznámit s protokolem o výslechu“ (ve vystavujícím členském státě).

[14] Jak uvedl generální advokát Cruz Villalón ve svém názoru ve věci West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:322, bod 87), požadavek souhlasu vykonávajícího členského státu s každým dalším předáním v takovém jednoduchém případě, jaký je výslovně uveden v čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584, má hlavně umožnit tomuto státu zachovat si kontrolu nad smyslem a účelem předání osoby jinému členskému státu zejména v jeho postavení jakožto členského státu, který je jako první garantem dodržování práv a svobod předávané osoby, jakož i omezení, které s sebou předání nutně nese. Ačkoli se tento názor týká případu souhlasu s dalším předáním, stejný princip se podle mě použije v případě souhlasu s rozšířením trestných činů.

činů, a ve věci C-429/21 PPU rámec, v němž druhý vykonávající justiční orgán rozhoduje o výkonu druhého EZR, není nutně tentýž jako rámec, v němž první vykonávající justiční orgán rozhoduje o dalším předání [15].

51. Kromě toho skutečnost, že rámcové rozhodnutí 2002/584 v určitých situacích umožňuje předávané osobě, aby se zřekla nároku na zásadu speciality po svém předání nebo aby udělila souhlas s dalším předáním před příslušnými justičními orgány vystavujícího členského státu a v souladu s jeho právem [16], tomuto závěru podle mého názoru nebrání. Tato možnost, která se odchyluje od pravidla, podle něhož ke zřeknutí se nároku na zásadu speciality nebo souhlasu s předáním obvykle dochází před příslušným justičním orgánem vykonávajícího členského státu [17], je totiž odůvodněna přítomností této osoby ve vystavujícím členském státě a skutečností, že v těchto situacích, kdy „rozhodnutí" přísluší pouze předávané osobě, unijní normotvůrce v zájmu účinnosti umožnil, aby tato osoba mohla před příslušnými orgány vystavujícího členského státu uplatnit práva, která by obvykle uplatnila před vykonávajícími justičními orgány.

52. Co se zadruhé týče otázky určení místa, v němž musí být možné předávanou osobu vyslechnout, úvodem podotýkám, že podle čl. 267 prvního pododstavce SFEU má Soudní dvůr pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se výkladu Smluv nebo platnosti nebo výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Naproti tomu aplikace unijního práva na konkrétní případy, tím spíše aplikace vnitrostátních pravidel přijatých při výkonu diskreční pravomoci členských států při provádění unijního právního rámce, přísluší především vnitrostátním soudům [18]. Soudnímu dvoru nicméně přísluší upřesnit obecný rámec, a případně poskytnout vodítka ohledně slučitelnosti dostupných právních nástrojů s unijním právem.

53. Mám však za to, že při neexistenci pravidel v tomto smyslu v rámcovém rozhodnutí 2002/584 by praktické podmínky týkající se výkonu práva předávané osoby být vyslechnuta měly být stanoveny dohodou mezi příslušnými justičními orgány vykonávajícího členského státu a vystavujícího členského státu při dodržení zásady procesní autonomie a s ohledem na skutečnost, že vykonávající justiční orgán má pravomoc přijmout rozhodnutí o dodatečném souhlasu a že veškerá ujednání mezi dotčenými justičními orgány musí respektovat základní práva předávané osoby, zejména právo na účinnou soudní ochranu.

54. Rámcové rozhodnutí 2002/584 samo poskytuje příklady spolupráce mezi příslušnými justičními orgány. Článek 19 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí tak stanoví, že vyžádaná osoba bude do doby, než bude vydáno rozhodnutí o EZR, vyslechnuta v souladu s právem vykonávajícího členského státu „a podmínkami stanovenými vzájemnou dohodou mezi vystavujícím a vykonávajícím justičním orgánem" a čl. 31 odst. 2 uvedeného rámcového rozhodnutí stanoví, že členské státy mohou nadále uplatňovat dvoustranné nebo mnohostranné

[15] Ze stejných důvodů mám za to, že postoj generálního advokáta Campos Sánchez-Bordony v jeho stanovisku ve věci Openbaar Ministerie (Padělání dokumentů) (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 90), podle kterého by dodržení práva na obhajobu v rámci žádosti o dodatečný souhlas mohlo mít formu slyšení organizovaného ve vystavujícím členském státě v rámci řízení upraveného v článku 27 rámcového rozhodnutí 2002/584 nebo možnosti vyjádřit svůj nesouhlas s takovým rozšířením před vystavujícím orgánem v rámci postupu, který předchází zaslání žádosti vystavujícím orgánem vykonávajícímu justičnímu orgánu, musí být chápán v tom smyslu, že vzhledem k tomu, že vykonávající justiční orgán si zachovává pravomoc v řízení o dodatečném souhlasu, právo předávané osoby být vyslechnuta nemůže být jednoduše uplatněno před příslušnými orgány vystavujícího členského státu, ale vyžaduje přinejmenším zapojení vykonávajícího justičního orgánu.

[16] Viz čl. 27 odst. 3 písm. f) rámcového rozhodnutí 2002/584, který se použije, když se osoba dosud nezřekla nároku na zásadu speciality před vykonávajícím justičním orgánem v souladu s čl. 13 odst. 1 a s čl. 28 odst. 2 písm. b) tohoto rámcového rozhodnutí.

[17] Viz čl. 13 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.

[18] V tomto smyslu viz zejména stanovisko generálního advokáta Bobka ve věci Van Ameyde España (C-923/19, EU:C:2021:125, body 49 a 50).

dohody nebo ujednání platné v době přijetí tohoto rámcového rozhodnutí, nebo uzavírat dvoustranné nebo mnohostranné dohody nebo ujednání po vstupu rámcového rozhodnutí 2002/584 v platnost, pokud tyto existující nebo nové dohody nebo ujednání umožňují prohloubit nebo rozšířit cíle tohoto rámcového rozhodnutí a pokud pomáhají dále zjednodušit nebo usnadnit postupy předávání osob, na které se vztahuje EZR.

55. Možnost ponechat stanovení praktických podmínek výkonu na dohodě mezi vykonávajícím justičním orgánem a vystavujícím justičním orgánem je ostatně v souladu s povahou a logikou systému justiční spolupráce v trestních věcech v Unii [19], jakož i s duchem rámcového rozhodnutí 2002/584, které zavádí systém volného pohybu soudních rozhodnutí v trestních věcech založený na zásadě vzájemného uznávání a spočívající na vysoké úrovni důvěry mezi členskými státy [20].

56. Pokud jde konkrétně o situace zvažované předkládajícím soudem, mám za to, že nic v relevantní unijní právní úpravě nebrání tomu, aby v souladu s druhým případem, který uvádí předkládající soud, byla předávaná osoba vyslechnuta vykonávajícím justičním orgánem ve vykonávajícím členském státě v rámci řízení o udělení dodatečného souhlasu, přestože přítomnost této osoby ve vystavujícím členském státě, jakož i její vazba, jak je tomu ve věcech v původním řízení, činí toto řešení, jež by bylo z abstraktního hlediska nejrychlejší [21], v praxi velmi drahým pro zúčastněné orgány a dotčenou osobu.

57. Na druhou stranu mám za to, že relevantní unijní právní úprava nebrání ani tomu, aby předávaná osoba mohla být vyslechnuta rovněž ve vystavujícím členském státě. Skutečnost, že vykonávající justiční orgán má pravomoc vyřídit žádost o dodatečný souhlas v souladu s právem vykonávajícího členského státu, neznamená, že předávaná osoba musí mít možnost využít svého práva být vyslechnuta nutně na území posledně uvedeného členského státu.

58. Rámcové rozhodnutí 2002/584 totiž při dodržení základních práv dotčených osob zavádí, jak již bylo uvedeno, systém volného pohybu soudních rozhodnutí v trestních věcech založený na zásadě vzájemného uznávání a spočívající na vysoké úrovni důvěry mezi členskými státy. Soudní dvůr mimoto již rozhodl, že i když články 27 a 28 tohoto rámcového rozhodnutí zakotvují výjimky ze zásady vzájemného uznávání, nelze je vykládat způsobem, který by neutralizoval cíl uvedeného rámcového rozhodnutí spočívající v usnadnění a zrychlení předávání mezi justičními orgány členských států s ohledem na vzájemnou důvěru, jenž mezi nimi musí existovat [22]. Opačné řešení by *de facto* znamenalo znovuzavedení takových velmi nákladných postupů, jako jsou postupy použitelné v oblasti vydávání, které by ohrozily účinnost mechanismu zavedeného tímto rámcovým rozhodnutím.

59. V této souvislosti se rovněž domnívám, že unijní právo nebrání tomu, aby byl výslech předávané osoby ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas proveden v průběhu řízení týkajícího se případného zřeknutí se nároku na zásadu speciality nebo souhlasu s dalším předáním [23], pokud se tento výslech jasně odlišuje od obou těchto řízení a dotyčná osoba je informována o tom, že její stanovisko k žádosti o dodatečný souhlas je určeno vykonávajícímu justičnímu orgánu a bude projednáno podle práva vykonávajícího členského státu.

[19] Viz například čl. 22 odst. 5 a čl. 24 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (Úř. věst. 2014, L 130, s. 1).

[20] Viz body 6 a 10 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584.

[21] Vzhledem k tomu, že vykonávající justiční orgán má pravomoc podle práva vykonávajícího členského státu, pokud jde o rozhodnutí o dodatečném souhlasu.

[22] V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. září 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Zásada speciality) (C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, bod 35).

[23] Na základě čl. 27 odst. 3 písm. f) a čl. 28 odst. 2 písm. b) rámcového rozhodnutí 2002/584.

60. Za těchto okolností navrhuji odpovědět na první předběžnou otázku tak, že rámcové rozhodnutí 2002/584, konkrétně jeho čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4, jakož i jeho čl. 28 odst. 3 ve spojení s článkem 47 Listiny, musí být vykládáno v tom smyslu, že osoba předávaná v návaznosti na výkon prvního EZR musí mít ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas možnost využít svého práva být vyslechnuta vůči vykonávajícímu justičnímu orgánu příslušnému k vyřízení této žádosti nezávisle na skutečnosti, zda je tato osoba vyslechnuta ve vykonávajícím členském státě nebo ve vystavujícím členském státě.

C. Ke druhé předběžné otázce

61. Druhá předběžná otázka se týká toho, jakým způsobem musí mít předávaná osoba možnost využít svého práva být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas v případě, že tato osoba musí mít možnost uplatnit toto právo ve vykonávajícím členském státě.

62. V obou věcech v původním řízení předkládající soud upřesnil, že předané osoby nebyly předvolány, nebyly přítomny při vyřizování žádostí o dodatečný souhlas a nezastupoval je žádný advokát. Ve věci C-428/21 PPU tento soud rovněž uvedl, že k žádosti o souhlas s rozšířením trestných činů byl přiložen protokol o výslechu předávané osoby justičním orgánem vystavujícího členského státu (Maďarska), při kterém tato osoba prohlásila, že se nechce zříci nároku na zásadu speciality.

63. Úvodem připomínám, že aplikace unijního práva na konkrétní případy přísluší především vnitrostátním soudům, přičemž Soudní dvůr může případně poskytnout vodítka ohledně slučitelnosti dostupných právních nástrojů s unijním právem [24].

64. Po tomto upřesnění mám však za to, podobně jak jsem uvedl v odpovědi na první otázku [25], že v případě neexistence zvláštního pravidla by měly být podmínky výkonu práva předávané osoby být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas upraveny dohodou mezi dotčenými justičními orgány vykonávajícího členského státu a vystavujícího členského státu, při dodržení zásady procesní autonomie a s ohledem na skutečnost, že vykonávající justiční orgán má pravomoc rozhodnout o dodatečném souhlasu a že každá dohoda mezi dotčenými justičními orgány musí respektovat základní práva předávané osoby, zejména právo na účinnou soudní ochranu.

65. Co se týče konkrétních způsobů výkonu práva předávané osoby být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o dodatečný souhlas, mám zaprvé za to, že příslušné vnitrostátní orgány mohou v rozsahu, v němž to umožňuje vnitrostátní právní úprava, nalézt oporu v jiných nástrojích tvořících právní rámec pro justiční spolupráci v trestních věcech v Unii. Tento rámec by uvedeným orgánům mohl poskytnout referenční bod tím, že by zamezil tomu, aby rozmanitost použitelných norem nebo nevhodné a časově náročné zdvojení záruk předávané osoby v obou členských státech, jichž se týká žádost o dodatečný souhlas, ohrozily účinnost mechanismu EZR [26].

[24] Viz bod 52 tohoto stanoviska.

[25] Viz body 53 až 55 tohoto stanoviska.

[26] V tomto ohledu připomínám, že ve smyslu čl. 27 odst. 4 a čl. 28 odst. 3 písm. c) rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být rozhodnutí o žádosti o dodatečný souhlas přijato nejpozději do třiceti dnů od obdržení této žádosti.

66. Mezi těmito nástroji nejprve upozorňuji na dočasné předání předané osoby, jak je upraveno zejména v článcích 22 a 23 směrnice 2014/41 pro účely evropského vyšetřovacího úkonu v trestních věcech [27], přestože se jedná o zvlášť nákladné opatření pro dotčené orgány. Totéž podle mého názoru platí, pokud jde o případné přemístění vykonávajícího justičního orgánu do vystavujícího členského státu za účelem vyslechnutí předané osoby.

67. Dále odkazuji na mechanismy audiovizuálního přenosu, zejména na videokonference. Použití těchto nástrojů je upraveno zejména v článku 24 směrnice 2014/41, který umožňuje justičnímu orgánu vydat evropský vyšetřovací příkaz s cílem vyslechnout jakožto podezřelého nebo obviněného osobu, která se nachází na území jiného členského státu. Nechci zasahovat do výsad a pravomocí vnitrostátních orgánů, avšak tento nástroj se mi zdá být zvláště vhodný k tomu, aby umožnil předávané osobě, která se nachází ve vystavujícím členském státě, využít svého práva být vyslechnuta vykonávajícím justičním orgánem před tím, než tento orgán rozhodne o žádosti o dodatečný souhlas, a to bez nutnosti přemístit ji do vykonávajícího členského státu [28].

68. Konečně mám za to, že v takových situacích, jako jsou situace v projednávané věci, unijní právo nebrání ani tomu, aby právo předávané osoby být vyslechnuta mohlo být uplatněno na základě písemného postupu. Tento postup je upraven zejména v článku 8 směrnice (EU) 2016/343 [29], který sice v odstavci 1 stanoví, že členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby měly právo být ve vlastní věci přítomny při řízení před soudem, avšak v odstavci 6 stanoví, že tímto článkem nejsou dotčena vnitrostátní pravidla, jež stanoví, že řízení nebo některá jeho stadia jsou vedena písemně, za podmínky, že je to v souladu s právem na spravedlivý proces.

69. Podle mého názoru by takové řízení mohlo umožnit dotčené osobě vyjádřit se k žádosti o dodatečný souhlas a vykonávajícímu orgánu rozhodnout o ní se znalostí věci, aniž by byla dotčena možnost tohoto orgánu požádat příslušný justiční orgán vystavujícího členského státu o doplňující informace podle čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584.

70. Kromě toho je takový výklad rámcového rozhodnutí 2002/584 podle mého názoru v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) týkající se článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), kterému odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny [30].

71. Podle ESLP totiž řízení o vydávání, ze kterého v podstatě vychází systém EZR, nemá za následek zpochybnění občanských práv a povinností žalobce ani se netýká opodstatněnosti trestního obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1 EÚLP [31]. ESLP každopádně uvedl, že čl. 6 odst. 1 EÚLP neukládá absolutní povinnost konat veřejné soudní jednání a nevyžaduje nezbytně konání

[27] Bez ohledu na to, zda je tato směrnice na projednávaný případ použitelná, což je nizozemskými orgány a Komisí v jejich vyjádřeních zpochybňováno, mám za to, že vnitrostátním orgánům nic nebrání v použití tohoto nástroje v řízeních provádějících mechanismus EZR.

[28] Poznamenávám, že digitalizace soudnictví, včetně používání takových komunikačních technologií na dálku, jako jsou videokonference, patří mezi cíle sledované Unií k posílení odolnosti systému soudnictví a jeho schopnosti pracovat online, a že Komise navrhuje stanovení digitálního kanálu jako výchozí možnosti při přeshraniční justiční spolupráci mezi členskými státy Unie [viz zejména sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, COM(2020)710, ze dne 2. prosince 2020, Digitalizace soudnictví v Evropské unii – Soubor příležitostí]. Kromě toho Akční plán pro evropskou e-justici na období let 2019-2023 (Úř. věst. 2019, C 96, s. 9) uvádí mezi svými prioritami používání videokonferencí v přeshraničních řízeních.

[29] Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. 2016, L 65, s. 1).

[30] Viz vysvětlení k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17).

[31] V tomto smyslu viz zejména ESLP, 4. září 2014, Trabelsi v. Belgie (CE:ECHR:2014:0904JUD000014010, bod 160 a citovaná judikatura).

jednání ve všech řízeních [32]. Ačkoli v tomto ohledu platí, že unijní právo může v souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny přiznat širší ochranu, než jaká vyplývá z uvedeného čl. 6 odst. 1, Soudní dvůr tuto judikaturu ESLP vzal na vědomí, přičemž upřesnil, že čl. 47 druhý pododstavec Listiny, ani žádné jiné ustanovení Listiny takovou povinnost neukládá [33].

72. Zadruhé dodávám, že nezávisle na praktických podmínkách výkonu práva předávané osoby být vyslechnuta je nezbytné zavést záruky, aby byl za všech okolností zaručen účinný výkon práva předávané osoby být vyslechnuta. Tyto záruky se podle mého názoru týkají především práva na přístup k obhájci, jakož i na tlumočení nebo překlad podstatných procesních písemností [34], je-li výkon těchto práv nezbytný.

73. Konkrétně právo na přístup k obhájci je mimo jiné upraveno, pokud jde o řízení týkající se EZR, v článku 10 směrnice 2013/48/EU [35]. Toto ustanovení zahrnuje předně právo na účinný přístup k obhájci, dále právo sejít se a komunikovat s obhájcem, a nakonec právo na přítomnost tohoto obhájce a na jeho účast při výslechu dotčené osoby.

74. Kromě toho je podle mého názoru důležité, aby v případě, že předávaná osoba vykonává své právo být vyslechnuta u příslušných orgánů vystavujícího členského státu v nepřítomnosti vykonávajícího justičního orgánu, byla prohlášení této osoby zaznamenána do protokolu, jenž bude předán vykonávajícímu justičnímu orgánu a z něhož vyplývá, že uvedená osoba byla výslovně vyzvána, aby se vyjádřila k žádosti o dodatečný souhlas [36].

75. Za těchto okolností navrhuji odpovědět na druhou předběžnou otázku tak, že čl. 27 odst. 4 a čl. 28 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584 ve spojení s článkem 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že využívá-li předávaná osoba své právo být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o souhlas s rozšířením trestných činů nebo s dalším předáním ve vykonávajícím členském státě, může být toto právo využíváno za podmínek vzájemně dohodnutých mezi příslušnými orgány vystavujícího členského státu a vykonávajícího členského státu na základě použitelných vnitrostátních právních předpisů, pokud je zajištěn účinný výkon tohoto práva.

VI. Závěry

76. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr na předběžné otázky položené rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu, Nizozemsko) odpověděl následovně:

„1) Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, konkrétně čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 a čl. 28 odst. 3 tohoto rámcového rozhodnutí ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, musí být vykládáno v tom smyslu, že osoba předávaná v návaznosti na výkon

[32] Tak je tomu zejména ve věcech, které nevyvolávají otázky ohledně důvěryhodnosti nebo kontroverze ke skutečnostem, jež by vyžadovaly konání jednání, a o kterých mohou soudy spravedlivě a rozumně rozhodnout na základě návrhových žádání předložených účastníky a jiných písemností [ESLP, 23. listopadu 2006, Jussila v. Finsko (CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, bod 41)].

[33] Viz rozsudek ze dne 4. června 2015, Andechser Molkerei Scheitz v. Komise (C-682/13 P, nezveřejněný, EU:C:2015:356, bod 44).

[34] V projednávané věci zvláště nová obvinění, na kterých je založena žádost o rozšíření trestných činů nebo žádost o další předání.

[35] Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (Úř. věst. 2013, L 294, s. 1). Tato směrnice, jak uvádí její článek 1, stanoví mimo jiné minimální pravidla týkající se práv osob, které jsou účastníkem řízení týkajícího se EZR, na přístup k obhájci.

[36] V tomto ohledu mám za to, že unijní právo nebrání tomu, aby tento protokol byl tentýž, jako protokol týkající se řízení o případném zřeknutí se nároku na zásadu speciality nebo řízení o souhlasu s dalším předáním, pokud jsou oba tyto aspekty jasně odděleny.

prvního evropského zatýkacího rozkazu musí mít ve vztahu k žádosti o souhlas vykonávajícího justičního orgánu s rozšířením trestných činů nebo s dalším předáním možnost využít svého práva být vyslechnuta vůči vykonávajícímu justičnímu orgánu příslušnému k vyřízení této žádosti nezávisle na skutečnosti, zda je předávaná osoba vyslechnuta ve vykonávajícím členském státě nebo ve vystavujícím členském státě.

2) Článek 27 odst. 4 a čl. 28 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv musí být vykládány v tom smyslu, že využívá-li předávaná osoba své právo být vyslechnuta ve vztahu k žádosti o souhlas s rozšířením trestných činů nebo s dalším předáním ve vykonávajícím členském státě, může být toto právo využíváno za podmínek vzájemně dohodnutých mezi příslušnými orgány vystavujícího členského státu a vykonávajícího členského státu na základě použitelných vnitrostátních právních předpisů, pokud je zajištěn účinný výkon tohoto práva.“